

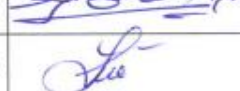
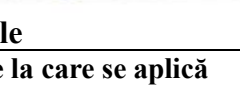
Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
IMSP Institutul de Medicină Urgentă

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
privind depistarea și evaluarea complicațiilor
medicale în UPU – IMU

CHIȘINĂU 2025

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1	2	3	4	5
1.1.	Aprobat	MANEA Diana	Director IMSP IMU	07.02.2025	
1.2.	Verificat	MAXIM Igor	Vicedirector medical	07.02.2025	
1.3.	Verificat	VOVC Liviu	Șef secție Managementul Calității serviciilor medicale	06.02.2025	
1.4.	Elaborat	LEONTII Boris	Șef UPU	04.02.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale

Nr. Crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției.
	1	2	3	4
1.1	Ediția 1			
1.2	Revizia 1			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr. ...	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1.	Aplicare	1	Vicedirector medical	Vicedirector medical	Maxim Igor		
3.2.	Aplicare	2	Secția Managementul Calității serviciilor medicale	Șef	Vovc Liviu		
3.3.	Aplicare	3	Administrația	Asistent medical șef	Pinteac Olga		
3.4.	Aplicare	4	UPU	Șef	Leontii Boris		
3.5.	Aplicare	5	Serviciul prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale	Șef	Tudoran Larisa		

1. Scop

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

Asigurarea unui **cadru sistematic și standardizat** pentru identificarea precoce, evaluarea completă, documentarea riguroasă și gestionarea promptă a complicațiilor medicale apărute la pacienții din UPU – IMU.

Obiective principale:

- Prevenirea agravării stării pacientului.
- Reducerea complicațiilor severe și a deceselor evitabile.
- Diminuarea riscurilor medico-legale și creșterea siguranței pacientului.
- Asigurarea trasabilității tuturor intervențiilor efectuate.

2. Domeniul de aplicare

Se aplică **tuturor pacienților** aflați în observație, tratament sau monitorizare în UPU – IMU, indiferent de:

- Modalitatea de prezentare (direct, prin ambulanță, transfer).
- Starea clinică inițială (stabil, critic).
- Tipul de afecțiune (medicală, chirurgicală, traumatică).

Procedura este obligatorie pentru **toți membrii echipei medicale UPU** (medici, asistenți medicali, brancardieri, registratori), precum și pentru personalul administrativ implicat în raportarea incidentelor.

3. Definiții

Complicație medicală: eveniment advers apărut în evoluția unei boli sau în urma unei intervenții medicale, cu impact negativ asupra stării pacientului.

Eveniment advers: reacție clinică neașteptată care poate include erori de procedură, interacțiuni medicamentoase, deteriorarea acută a stării pacientului etc.

Incident medical: situație neprevăzută ce poate produce vătămare pacientului sau personalului.

Alertă precoce: semnal clinic sau paraclinic ce indică potențială deteriorare a pacientului, necesitând intervenție imediată.

4. Cadru legal

Prezenta procedură este elaborată în conformitate cu următoarele acte normative și reglementări aplicabile în Republica Moldova:

- **Legea nr. 411/1995 privind ocrotirea sănătății** – actualizată
- **Legea nr. 263/2005 privind drepturile și responsabilitățile pacientului**
- **Codul deontologic al lucrătorului medical și farmacistului** aprobat prin Ordinul MSMPS
- **Regulamentul-cadru al instituțiilor medico-sanitare publice**
- **Ordinul MS al RM nr. 482/2022 privind managementul calității în instituțiile medicale**
- **Protocoalele clinice naționale de urgență** (emise sau recunoscute de MS al RM)
- **Regulamentele interne ale IMU** privind siguranța pacientului și raportarea incidentelor
- **Ghidurile clinice și bunele practici recunoscute internațional** (ex: OMS, NICE, ERC)

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

5. Responsabilități

Responsabil	Sarcini
Medic curant/rezident	Supravegherea pacientului și identificarea complicațiilor
Asistent medical	Observarea continuă, semnalarea modificărilor clinice
Responsabil de tură	Asigurarea aplicării protocolului și luarea măsurilor imediate
Manager calitate / responsabil risc	Investigarea complicațiilor raportate

6. Etape în depistarea și evaluarea complicațiilor

6.1. Observare clinică activă

- Monitorizarea semnelor vitale (TA, puls, FR, SaO₂, diureză)
- Observarea modificărilor neurologice, respiratorii, hemodinamice, cutanate, digestive etc.
- Utilizarea scalei NEWS, GCS, MEWS, etc.

6.2. Alerta precoce

- Personalul sesizează **imediat** medicul de gardă la orice:
 - Modificare bruscă a conștienței
 - Instabilitate hemodinamică
 - Sângerare nou apărută
 - Desaturare < 90%
 - Tulburări de ritm ECG nou apărute
 - Deteriorare a funcției renale/diurezei

6.3. Evaluarea medicală

- Examinare completă de către medicul UPU
- Repetarea analizelor paraclinice (hemoleucogramă, lactat, ionogramă, funcție renală/hepatică)
- Efectuarea de investigații imagistice urgente (Rx, CT, ecografie)

6.4. Documentare obligatorie

- Se completează:
 - Notă de evoluție medicală
 - Formular de incident medical (dacă este necesar)
 - Notificare coordonator UPU și, după caz, Comitetul de Etică/managementul riscurilor

6.5. Managementul complicației

- Se instituie tratament specific/corespunzător
- Se stabilește nivelul de îngrijire: UPU, internare pe secție, transfer în ATI
- Se informează familia și, dacă este cazul, se obține consimțământ pentru intervenții suplimentare

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

7. Tipuri frecvente de complicații medicale în UPU

Tip complicație	Exemple	Măsurile imediate
Respiratorie	Edem pulmonar acut, pneumotorax, detresă respiratorie	O ₂ , suport ventilator, intubare
Cardiovasculară	Fibrilație, ischemie, șoc	Monitorizare, cardioversie, tratament vasopresor
Neurologică	Convulsii, AVC, deteriorare GCS	Evaluare neurologică, CT, neuroprotector
Infecțioasă	Sepsis, febră bruscă	Hemoculturi, antibiotic, suport
Hemoragică	Hemoragie digestivă, posttraumatică	Stabilizare, coagulare, transfuzie
Metabolică	Hipoglicemie, hiperkaliemie, acidoză	Corecție electrolitică/metabolică

8. Documente utilizate

- Formular de evoluție medicală
- Formular incident medical / complicație
- Ghiduri clinice naționale și protocoale IMU
- Scale de monitorizare (NEWS, GCS etc.)

9. Indicatori de monitorizare

Indicator	Obiectiv	Frecvență raportare
Număr complicații raportate	<5/lună	Lunar
Timp mediu de reacție la complicație	<10 min	Lunar
Rata completare formulare incidente	100%	Trimestrial

10. Măsurile de prevenție

Instruire periodică a personalului în recunoașterea precoce a complicațiilor.

Simulări lunare pentru cazuri critice.

Audit trimestrial al cazurilor cu complicații.

Feedback către echipă și actualizarea protocoalelor.

11. Revizuirea procedurii

Această procedură se revizuieste anual sau la nevoie, în funcție de modificările legislative, ale protocoalelor clinice sau ale structurii organizatorice.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

12. CUPRINS:

Nr.d/o	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pag
1	Coperta	1
2	Lista responsabililor de elaborare	2
3	Lista responsabililor la care se difuzează ediția	2
4	Scopul	3
5	Domeniu de aplicare	3
6	Definiții	3
7	Cadru legal	3
8	Responsabilități	4
9	Etapele de depistare și evaluare a complicațiilor	4
	• Observare clinică activă	4
	• Alerta precoce	4
	• Evaluare medicală	4
	• Documentare obligatorie	4
	• Managementul complicației	4
10	Tipuri frecvente de complicații medicale în UPU	5
11	Documente utilizate	5
12	Indicatori de monitorizare	5
13	Măsuri de prevenție	5
14	Revizuirea procedurii	
15	Anexe	5
	Anexa 1. Formular de evoluție medicală	7-8
	Anexa 2. Formular incident medical/complicație	9-10
	Anexa 3. Scale de monitorizare(NEWS, GCS, etc)	11-13
16	Cuprins	6

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

Anexa 1

FORMULAR DE EVALUARE / EVOLUȚIE MEDICALĂ – UPU IMU

1. Date generale pacient

- **Nume și prenume:** _____
- **Sex:** ☐ M ☐ F
- **Vârsta:** _____ ani
- **Data nașterii:** ____ / ____ / ____
- **ID pacient / Nr. fișei UPU:** _____
- **Data și ora prezentării în UPU:** ____ / ____ / ____, ora _____

2. Motivul prezentării

(simptome principale, circumstanțe, trimitere)

3. Istoric medical succint (antecedente)

- ☐ Patologii cronice: _____
- ☐ Alergii: _____
- ☐ medicație curentă: _____
- ☐ intervenții chirurgicale anterioare: _____

4. Examen obiectiv la primire

- **Status general:** ☐ bun ☐ alterat ☐ critic
- **Conștiență:** ☐ lucid ☐ somnolent ☐ confuz ☐ inconștient
- **TA:** ____ mmHg | **Puls:** ____ bpm | **FR:** ____ rpm
- **Temp:** ____ °C | **SaO₂:** ____ % | **Glicemie:** ____ mg/dl
- **Observații clinice:**

5. Investigații paraclinice efectuate

- ☐ Hemoleucogramă ☐ Ionogramă ☐ ECG ☐ CT ☐ Rx ☐ Ecografie
- ☐ Alte: _____

Rezultate succinte / relevante:

6. Diagnostic (provizorii / confirmate)

(cod CIM dacă este cunoscut)

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

7. Tratament administrat în UPU

Data	Ora	Medicație / Intervenție	Doză	Cale de administrare	Semnătură

8. Evoluția pacientului în UPU

(modificări clinice, complicații, reacții adverse)

9. Decizia medicală finală

- ☐ Externare din UPU
☐ Internare în secție: _____
☐ Transfer către alt spital: _____
☐ Refuz tratament (formular anexat)
☐ Deces (ora ____ / cauza: _____)

10. Informare pacient / aparținător

- ☐ Informarea efectuată verbal
☐ Informarea scrisă (formular consimțământ)
☐ Traducător implicat (nume): _____

Observații:

11. Semnături

- **Medic curant / de gardă:** _____
- **Asistent medical:** _____
- **Data completării:** ____ / ____ / _____, ora ____

Acest formular face parte din dosarul medical și se arhivează conform reglementărilor interne și legislației MSMPS.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

Anexa 2

FORMULAR DE RAPORTARE INCIDENT MEDICAL / COMPLICAȚIE

(Confidențial – uz intern, în scop de îmbunătățire a calității și siguranței pacientului)

1. Date generale

- **Data incidentului:** ____ / ____ / ____
- **Ora:** ____ : ____
- **Locul incidentului:**
 - ☐ Zonă triaj
 - ☐ Boxă observare
 - ☐ Reanimare
 - ☐ Coridor
 - ☐ Grup sanitar
 - ☐ Alte: _____

2. Persoană implicată (doar codificare, fără date de identificare)

- **Categorie:**
 - ☐ Pacient
 - ☐ Personal medical
 - ☐ Altul: _____
- **ID fișă / Cod pacient (dacă e cazul):** _____

3. Tipul incidentului

- ☐ Complicație apărută în timpul tratamentului
- ☐ Reacție adversă la medicament / tratament
- ☐ Deteriorare clinică neașteptată
- ☐ Eroare de administrare / dozaj / identificare
- ☐ Întârziere în intervenție / diagnostic
- ☐ Altul: _____

4. Descrierea incidentului / complicației

(descriere clară și factuală: ce s-a întâmplat, unde, cum, cine a constatat)

5. Starea pacientului în urma incidentului

- ☐ Fără modificări semnificative
- ☐ Leziuni minore
- ☐ Deteriorare temporară
- ☐ Complicație severă
- ☐ Risc vital / transfer în ATI
- ☐ Deces (ora ____ / cauza: _____)

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

6. Acțiuni imediate întreprinse

- ☐ Notificare medic responsabil
- ☐ Reevaluare medicală
- ☐ Administrare tratament corectiv
- ☐ Investigații suplimentare
- ☐ Informare pacient / aparținător
- ☐ Raportare coordonator UPU
- ☐ Altele: _____

7. Cauze probabile (dacă pot fi identificate)

- ☐ Factor uman (eroare de procesare / evaluare / supraveghere)
- ☐ Deficiență de echipamente / medicamente
- ☐ Probleme de comunicare în echipă
- ☐ Timp de așteptare / suprasolicitare UPU
- ☐ Nepredictibil clinic (complicație medicală inerentă)
- ☐ Altele: _____

8. Măsuri corective / preventive propuse

- ☐ Revizuirea procedurii clinice aplicate
- ☐ Informare echipă / lecție de caz
- ☐ Îmbunătățire protocoale / dotare
- ☐ Monitorizare suplimentară cazuri similare
- ☐ Consult Comitet Bioetică (dacă e cazul)

9. Date completare formular

- Completat de (nume, funcție): _____
- Semnătură: _____
- Data: ____ / ____ / ____

10. Confirmare primire și analiză (completat de coordonator UPU / responsabil calitate)

- Formular recepționat în registru incidente: ☐ Da ☐ Nu
- Caz investigat: ☐ Da ☐ În curs ☐ Nu necesită
- Necesită raportare către conducerea IMU / MSMPS: ☐ Da ☐ Nu

Acest formular se arhivează într-un registru securizat și este destinat exclusiv îmbunătățirii calității îngrijirii în UPU. Nu are caracter disciplinar, ci preventiv și educativ.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

Anexa 3

Scale de Monitorizare în UPU – IMU

1. Scala GCS (Glasgow Coma Scale)

Evaluarea stării de conștiență – scor total între 3–15

Componentă	Reacție	Punctaj
Deschidere ochi	Spontană	4
	La comandă verbală	3
	La durere	2
	Nicio reacție	1
Răspuns verbal	Coerent, orientat	5
	Confuz	4
	Cuvinte inadecvate	3
	Sunete incomprehensibile	2
	Niciun răspuns	1
Răspuns motor	La comandă	6
	Localizează durerea	5
	Retragere la durere	4
	Flexie anormală (decorticare)	3
	Extensie anormală (decerebrare)	2
	Niciun răspuns	1

Interpretare:

- GCS 13–15: stare neurologică normală/ușor alterată
- GCS 9–12: comă moderată
- GCS ≤8: comă severă → indică risc vital / intubare

2. NEWS2 (National Early Warning Score)

Evaluarea stării fiziologice generale – scor total: 0–20+

Parametru	3 pct	2 pct	1 pct	0 pct	1 pct	2 pct	3 pct
FR (respirații/min)	≤8	9–11	12–20		21–24	≥25	
SaO₂ (%)	≤91	92–93	94–95	96–100			
TA sistolică (mmHg)	≤90	91–100	101–110	111–219	≥220		
Puls (bpm)	≤40	41–50	51–90	91–110	111–130	≥131	
Temperatură (°C)	≤35,0	35,1–36,0	36,1–38,0	38,1–39,0	≥39,1		
Nivel conștiență (AVPU)	A – Alert	V/P/U – orice alterare	(3 pct)				

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/107 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind depistarea și evaluarea complicațiilor medicale în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

Interpretare totală:

- 0–4: risc scăzut → monitorizare standard
- 5–6: risc moderat → reevaluare medicală rapidă
- ≥ 7 : risc sever → activare echipă de urgență, transfer ATI

3. Scala AVPU

Evaluare rapidă a conștienței

Litera	Semnificație	Acțiune
A	Alert	pacient conștient, răspunde spontan
V	Verbal	răspunde doar la stimuli verbali
P	Pain	reacționează doar la durere
U	Unresponsive	nu reacționează deloc

4. Scala MEWS (Modified Early Warning Score)

(Alternativă la NEWS pentru cazuri simple)

Parametru	3 pct	2 pct	1 pct	0 pct	1 pct	2 pct	3 pct
FR	≤ 8	9–14	15–20	21–29	≥ 30		
Puls	≤ 40	41–50	51–100	101–110	111–129	≥ 130	
TA sist.	≤ 70	71–80	81–100	101–199	≥ 200		
Temp	$\leq 35,0$	35,1–36,0	36,1–38,0	38,1–39,0	$\geq 39,1$		
AVPU	A	V	P/U	(3 pct)			

5. Scala de durere (NRS / EVA)

Scală numerică subiectivă (0–10)

Scor	Descriere
0	Fără durere
1–3	Ușoară
4–6	Moderată
7–10	Severă / Insuportabilă

Recomandări practice pentru UPU – IMU

- Include NEWS și GCS în foaia de observație inițială.
- Repetă scorurile la fiecare 1–4h pentru pacienți instabili.
- Utilizează scorurile și pentru **decizie de transfer ATI** sau **chemare echipă resuscitare**.
- Instruirea periodică a personalului în utilizarea scalelor este obligatorie.